

Kommunstyrelsens ordförande
Michaela Fletcher

2015-01-20 Dnr KS 2013/0353

Till Kommunstyrelsen

Svar på motion nr 6/2013 från Peter Nummert (RP) – Vård av kultur och fornminnen – Ansvarsdelegering och vårdplan

Peter Nummert föreslår i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2013-11-11, §8:6, att Österåkers kommun ser över ansvarsdelegering och en vårdplan för vård av kultur- och fornminnen.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Att anse motionen besvarad med hänvisning till att Kommunfullmäktige 2014-11-17, §8:10 fattade beslut om ny politisk organisation för mandatperioden 2015-2018 samt 2014-12-15, §9:33 fastställde reglemente för nämnder och styrelser. Ansvar för vård av kultur- och fornminnen åvilar därmed den nybildade Kultur- och fritidsnämnden.

Bakgrund

Tjänsteutlåtande från Kommunstyrelsens kontor daterat 2015-01-14

Tidigare beredning, källhänvisning och bilagor

Motionen har tidigare varit remitterad till och behandlats i Byggnadsnämnden 2014-02-18, §2:9, samt Kultur- och utbildningsnämnden 2014-12-16, §9:6

Michaela Fletcher
Kommunstyrelsen ordförande

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens kontor

Catti Malmström

Till Kommunstyrelsen

Dnr KS 2013/0353

Datum 2015-01-14 (4)

Svar på motion nr 6/2013 från Peter Nummert (RP) - Vård av kultur - och fornminnen - Ansvarsdelegering och vårdplan

Sammanfattning

Peter Nummert (RP) har i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2013-11-11, § 8:6 föreslagit att Österåkers kommun ser över ansvarsdelegering och en vårdplan för vård av kultur- och fornminnen.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motionen anses besvarad med hänvisning till att Kommunfullmäktige 2014-11-17, § 8:10 fattat beslut om ny politisk organisation för mandatperioden 2015-2018 samt 2014-12-15, § 9:33 fastställt reglemente för nämnder och styrelse, innebärande att ansvar för vård av kultur och fornminnen därmed åvilar den nybildade Kultur- och fritidsnämnden.

Bakgrund

Motionen har remitterats till Byggnadsnämnden samt Kultur- och utbildningsnämnden.

Byggnadsnämnden skriver i sitt tjänsteutlåtande ” Motionen har remitterats till byggnadsnämnden utifrån det nämndens ansvar som följer av 1 § i nämndens reglemente: Nämnden ska genom sin fackkompetens inom det byggtkniska området, i frågor som rör kulturmiljön stödja bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt värde.” Vidare skriver Byggnadsnämnden i sitt beslutsförslag att motionen därmed anses besvarad, i den del denna avser Byggnadsnämndens ansvarsområde, med förklaring att efterfrågad bevakning regleras i tillämplig lagstiftning.

Dävarande Kultur- och utbildningsnämnde, vars ansvarsområde nu ligger på Kultur- och fritidsnämnden skriver i sitt tjänsteutlåtande ” Motionen har remitterats till Kultur- och utbildningsnämnden utifrån det nämndens ansvar som följer av § 1 i nämndens reglemente: Kultur- och utbildningsnämnden ansvarar vidare för allmän kulturell verksamhet innefattande bl. a.

Tjänsteutlåtande

verksamhet i hembygds- och fornminnesvård samt i § 2:25, Kultur- och utbildningsnämnden ska vara kontaktforum för föreningar och övriga intressenter avseende kulturmiljöfrågor som rör bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt och/eller estetiskt värde.”

Dåvarande Kultur- och utbildningsnämnden skriver i sitt beslutsförslag ” Motionen anses besvarad då arbete med att inventera och utreda kommunens kulturarv pågår. Ansvar för kultur- och fornvård kommer att fastställas i reglementet i samband med att en ny politisk organisation fastslås.”

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor, kommunkansliet, har inga ytterligare synpunkter.

Tidigare beredning och beslutsunderlag

Byggnadsnämnden har behandlat ärendet 2014-02-18, § 2:9

Kultur- och utbildningsnämnden har behandlat ärendet 2014-12-16, § 9:6

Bilagor

1. Utdrag ur Byggnadsnämndens protokoll 2014-02-18, § 2:9
2. Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2014-02-12
3. Utdrag ur Kultur- och utbildningsnämnden 2014-12-16, § 9:6
4. Kultur- och utbildningsnämndens tjänsteutlåtande daterat 2014-11-26

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Freme
Kanslichef

Tjänsteutlåtande

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Till Kultur- och utbildningsnämnden

Datum 2014-10-14

Dnr KUN 2014/0002-872

Svar på motion från Peter Nummert (RP) - Vård av kultur- & fornminnen - Ansvarsdelegering & vårdplan

Sammanfattning

Peter Nummer (RP) anför och yrkar i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2013-11-11 §8:6, dnr KS 2013/353-100 att beslut tas om att Kultur- och utbildningsnämnden (KUN) har ansvar för att budgetera och beställa vård av kommunens kultur- och fornminnen samt att regelbundet inventera dessa, att klargöra att Byggnadsnämnden (BN) skall bevaka att vederbörlig hänsyn tas till kända kultur- och fornminnen vid planarbete och i bygglovsärendet, att KUN får i uppdrag att beställa inventering av samtliga kvarvarande oinventerade fornlämningar inom kommunen samt att KUN får i uppdrag att upprätta och budgetera en rullande vårdplan för samtliga fornminnen inom kommunen.

Motionen har remitterats till Byggnadsnämnden samt till Kultur- och utbildningsnämnden.

Beslutsförslag

Kultur- och utbildningsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motionen anses besvarad då arbete med att inventera och utreda kommunens kulturarv pågår. Ansvar för kultur- och fornvård kommer att fastställas i reglementet i samband med att en ny politisk organisation fastslås.

Bakgrund

Motionen har remitterats till Kultur- och utbildningsnämnden utifrån det nämndens ansvar som följer av §1 i nämndens reglemente: Kultur- och utbildningsnämnden ansvarar vidare för allmän kulturell verksamhet innefattande bl. a. verksamhet i hembygds- och fornminnesvård samt i §2:25, Kultur- och utbildningsnämnden ska vara kontaktforum för föreningar och övriga intressenter avseende kulturmiljöfrågor som rör bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt och/eller estetiskt värde.

Förvaltningens slutsatser

Kultur- och utbildningsförvaltningen finner att den otydlighet som råder kring ansvarsfördelningen av vården av kommunens kultur- och fornminnen bör rättas till genom tydligare formulerade reglementen. Dagens praxis, då vare sig KUN eller BN tar aktivt ansvar för att utföra vård, drabbar både kulturmiljöerna men också kommunens invånare.

Tjänsteutlåtande

Den nämnd som bär ansvaret för kultur- och fornvård måste ha tillgång till arkeologisk, byggnadsantikvarisk och kulturhistorisk kompetens för att utföra uppdraget.

Underhållet av de år 1986 inventerade fornlämningar i centrala Åkersberga är eftersatt, liksom underhåll av de informationsskyltar som då placerades ut. En kompletterande inventering av samtliga fornlämningar i centrala Åkersberga genomfördes 2008, vilket resulterade i vårdplan för ca 90 fornlämningar. Denna vårdplan har bara delvis efterföljts. Nyröjning och underhåll är kostsamma. Denna typ av arbete har beställts från SBF t o m år 2013.

Enligt Riksantikvarieämbetets förteckning över fornlämningar, Fornsök, finns ca 800 registrerade fornlämningar i kommunen. Bland dessa förekommer också enstaka fornfynd. Kommunens kulturmiljöplan från 1997, omfattar 50 kulturhistoriska intressanta miljöer i kommunen. Somliga av riksintresse, såsom Wira bruk och miljöerna i Roslags Kulla, Vasatornet i Rydboholms slott, Åkers Kanal, hela området Ingmarsö-Husarö.

Det är av vikt att planerade vårdinsatser inte begränsas till fornlämningar utan omfattar alla delar av kommunens kulturarv. Det måste tydligt framgå att insatser måste göras utifrån prioritering. Det är tyvärr en ekonomisk omöjlighet att inventera och vårda 800 fornminnen samt 50-talet kulturhistoriskt intressanta kulturmiljöer därutöver.

Bilagor

1. Motion: Vård av kultur- & fornminnen – Ansvarsdelegering & vårdplan, 2013-10-28 Dnr KS 2013/353-100

2. Svar på motion från Peter Nummert (RP) – Vård av kultur- & fornminnen – Ansvarsdelegering & vårdplan, 2014-02-18, Dnr BN2014/0004-100

Björn Moe
Förvaltningschef

Birgit Lindholm
tf Kulturchef

KUN § 9:6

Dnr 2014/0002-872

Svar på motion nr 19/2014 "Vård och kultur- & fornminnen – ansvarsdelegering & vårdplan"

Kultur- och utbildningsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motionen anses besvarad då arbete med att inventera och utreda kommunens kulturarv pågår. Ansvar för kultur- och fornvård kommer att fastställas i reglementet i samband med att en ny politisk organisation fastslås.

Sammanfattning

Peter Nummer (RP) anför och yrkar i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2013-11-11 §8:6, dnr KS 2013/353-100 att beslut tas om att Kultur- och utbildningsnämnden (KUN) har ansvar för att budgetera och beställa vård av kommunens kultur- och fornminnen samt att regelbundet inventera dessa, att klargöra att Byggnadsnämnden (BN) skall bevaka att vederbörlig hänsyn tas till kända kultur- och fornminnen vid planarbete och i bygglovsärendet, att KUN får i uppdrag att beställda inventering av samtliga kvarvarande oinventerade fornlämningar inom kommunen samt att KUN får i uppdrag att upprätta och budgetera en rullande vårdplan för samtliga fornminnen inom kommunen.

Beslutsunderlag

- Kultur- och utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2014-11-26.

Förslag till beslut

Elisabeth Gunnars (FP) yrkar bifall till beslutsförslaget innebärande att:
Motionen anses besvarad då arbete med att inventera och utreda kommunens kulturarv pågår. Ansvar för kultur- och fornvård kommer att fastställas i reglementet i samband med att en ny politisk organisation fastslås.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Kultur- och utbildningsnämnden beslutar enligt Elisabeth Gunnars (FP) yrkande om att

Expedieras

- Akten
-KS/KF

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum 2014-02-12

Dnr BN12 2014/4-100(1)(2)

Till Byggnadsnämnden

Svar på motion från Peter Nummert (rp) – Vård av kultur & fornminnen – Ansvarsdelegering & vårdplan

Peter Nummer (rp) anför och yrkar i en motion väckt i kommunfullmäktige 2013-11-11:

I Österåker finns ett stort antal fornminnen, ca 800 enligt Riksantikvarieämbetets fornsök på nätet. Av dessa utgör ca 290 stycken gravfält eller enskilda gravar där personer i en forntida maktelit är begravda. Dessa platser ska enligt fornminneslagen (1988:950) aktas och vårdas. I lagens andra kapitel står: *6 § Det är förbjudet att utan tillstånd enligt detta kapitel rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.*

Exploatering /Teknik/Mät gav 2008 Taggen AB i uppdrag att inventera och upprätta en åtgärdsplan för de 90 objekt de inventerade. För att säkerställa att inga gravar förstörs genom byggnation, skogshantering eller på annat sätt genom oförstånd skadas yrkar jag:

1. Att beslut tas om att Kultur- och Utbildningsnämnden (KUN) har ansvar för att budgetera och beställa vård av kommunens kultur- och fornminnen samt att regelbundet inventera dessa.
2. Att klargöra att Byggnadsnämnden (BN) skall bevaka att vederbörlig hänsyn tas till kända kultur- fornminnen vid planarbete och i bygglovärenden.
3. Att KUN får i uppdrag att beställa inventering av samtliga kvarvarande oinventerade fornlämningar inom kommunen.
4. Att KUN får i uppdrag att upprätta och budgetera en rullande vårdplan för samtliga fornminnen och kulturminnen inom kommunen.

Motionen har remitterats till byggnadsnämnden samt till kultur- och utbildningsnämnden.

Beslutsförslag

Byggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad, i den del denna avser byggnadsnämnden ansvarsområde, med förklaring att efterfrågad bevakning regleras i tillämplig lagstiftning.

Tjänsteutlåtande

Bakgrund

Motionen har remitterats till byggnadsnämnden utifrån det nämndens ansvar som följer av 1 § i nämndens reglemente: Nämnden ska genom sin fackkompetens inom det byggtekniska området, i frågor som rör kulturmiljön stödja bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt värde.

Förvaltningens slutsatser

Samhällsbyggnadsförvaltningen finner så lämpligt att yttra sig enkom över det yrkande som rör byggnadsnämnden. Vidare, att i detta avgränsa sig till den del som gäller bevakning av att vederbörlig hänsyn tas till kända kultur- fornminnen i *bygglovärenden* - detta då byggnadsnämnden enligt reglemente inte är beslutande eller beredande i planärenden.

Inledningsvis bör nämnas förekomsten av en stark och tydlig lagreglering för bevakning av den aktuella frågan. Såväl i plan- och bygglagen som i lag om kulturminnen m.m (miljöbalken), återfinns bestämmelser som har till syfte att bevaka här aktuella skyddsintressen. T.ex. ska byggnadsnämnden vid en lämplighetsprövning, i samband med en lovansökan, förhålla sig till 2 kap. 6 § plan- och bygglagen, i vilken föreskrivs att i ärenden om bygglov ska bebyggelse och byggnadsverk placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till kulturvärden på platsen.

Härtill kommer även det att nämnden enligt lag har att särskilt förhålla sig till områden som utpekats som områden av regional- eller riksintresse avseende kulturmiljö.

Ett annat exempel på reglering är att det i 2 kap. 10 § lag om kulturminnen m.m. föreskrivs att om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, skall arbetet omedelbart avbrytas och den som leder arbetet skall omedelbart anmäla förhållandet till länsstyrelsen. I angiven paragraf kan också läsas rekommendationer om att i god tid ta reda på om någon fast fornlämning kan komma att beröras av en byggnation, och om så snarast samråda med länsstyrelsen.

Det ska nämnas att förvaltningens bygglovenhet samt den beslutande byggnadsnämnden som underlag, bl.a. för bevakning av kultur och fornminnen, vid handläggning av bygglovärenden, har tillgång till en mängd styrdokument, utredningar, remissorgan m.m. Exempel på frekvent nyttjade underlag är *kommunens översiktsplan, I Roslagen, Kulturhistoriska miljöer i Österåker* samt *Kulturmiljöprogram för Svinninge*.

Till detta kommer att, i samband med lämplighetsprövning av inkomna bygglovansökningar, en regelmässig kontroll sker mot det fornminnesregister som tillhandahålls av Riksantikvarieämbetet (Fornsök).

Tjänsteutlåtande

Av ovan beskrivet följer att samhällsbyggnadsförvaltningen finner det lämpligt att föreslå byggnadsnämnden att föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad, i den del denna avser byggnadsnämnden ansvarsområde, med förklaringen att efterfrågad bevakning regleras i tillämplig lagstiftning.

Bilagor

1. Motion: *Vård* av kultur & fornminnen – Ansvarsdelegering & vårdplan, Dnr KS 2013/353-100

Robert Blomdahl
Förvaltningsjurist

Sören Karlsson
T.f. Samhällsbyggnadschef

Expedieras

Kommunstyrelsen

§ 2:9

Svar på motion från Peter Nummert (rp) – Vård av kultur & fornminnen – Ansvarsdelegering & vårdplan**BESLUT**

Byggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad, i den del denna avser byggnadsnämnden ansvarsområde, med förklaring att efterfrågad bevakning regleras i tillämplig lagstiftning.

Ärendet**Peter Nummert (rp) anför och yrkar i en motion väckt i kommunfullmäktige 2013-11-11:**

I Österåker finns ett stort antal fornminnen, ca 800 enligt Riksantikvarieämbetets fornsök på nätet. Av dessa utgör ca 290 stycken gravfält eller enskilda gravar där personer i en forntida maktelit är begravda. Dessa platser ska enligt fornminneslagen (1988:950) aktas och vårdas. I lagens andra kapitel står: *6 § Det är förbjudet att utan tillstånd enligt detta kapitel rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.*

Exploatering /Teknik/Mät gav 2008 Taggen AB i uppdrag att inventera och upprätta en åtgärdsplan för de 90 objekt de inventerade. För att säkerställa att inga gravar förstörs genom byggnation, skogshantering eller på annat sätt genom oförstånd skadas yrkar jag:

1. Att beslut tas om att Kultur- och Utbildningsnämnden (KUN) har ansvar för att budgetera och beställa vård av kommunens kultur- och fornminnen samt att regelbundet inventera dessa.
2. Att klargöra att Byggnadsnämnden (BN) skall bevaka att vederbörlig hänsyn tas till kända kultur- fornminnen vid planarbete och i bygglovärenden.
3. Att KUN får i uppdrag att beställa inventering av samtliga kvarvarande oinventerade fornlämningar inom kommunen.
4. Att KUN får i uppdrag att upprätta och budgetera en rullande vårdplan för samtliga fornminnen och kulturminnen inom kommunen.

Motionen har remitterats till byggnadsnämnden samt till kultur- och utbildningsnämnden.

Bakgrund

Motionen har remitterats till byggnadsnämnden utifrån det nämndens ansvar som följer av 1 § i nämndens reglemente: Nämnden ska genom sin fackkompetens inom det byggtkniska området, i frågor som rör kulturmiljön stödja bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt värde.

I ärendet föreligger tjänsteutlåtande daterat 2014-02-12 från samhällsbyggnadsförvaltningen.

Nämndens slutsatser

Byggnadsnämnden finner så lämpligt att yttra sig enkom över det yrkande som rör byggnadsnämnden. Vidare, att i detta avgränsa sig till den del som gäller bevakning av att vederbörlig hänsyn tas till kända kultur- fornminnen i bygglovärenden - detta då byggnadsnämnden enligt reglemente inte är beslutande eller beredande i planärenden.

Inledningsvis bör nämnas förekomsten av en stark och tydlig lagreglering för bevakning av den aktuella frågan. Såväl i plan- och bygglagen som i lag om kulturminnen m.m (miljöbalken). återfinns bestämmelser som har till syfte att bevaka här aktuella skyddsintressen. T.ex. ska byggnadsnämnden vid en lämplighetsprövning, i samband med en lovansökan, förhålla sig till 2 kap. 6 § plan- och bygglagen, i vilken föreskrivs att i ärenden om bygglov ska bebyggelse och byggnadsverk placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till kulturvärden på platsen.

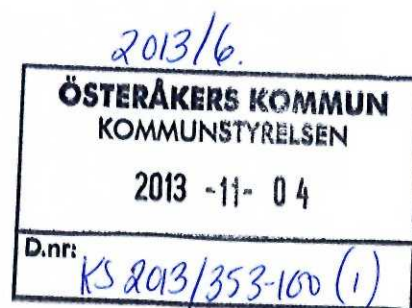
Härtill kommer även det att nämnden enligt lag har att särskilt förhålla sig till områden som utpekats som områden av regional- eller riksintresse avseende kulturmiljö.

Ett annat exempel på reglering är att det i 2 kap. 10 § lag om kulturminnen m.m. föreskrivs att om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, skall arbetet omedelbart avbrytas och den som leder arbetet skall omedelbart anmäla förhållandet till länsstyrelsen. I angiven paragraf kan också läsas rekommendationer om att i god tid ta reda på om någon fast fornlämning kan komma att beröras av en byggnation, och om så snarast samråda med länsstyrelsen.

Det ska nämnas att förvaltningens bygglovenhet samt den beslutande byggnadsnämnden som underlag, bl.a. för bevakning av kultur och fornminnen, vid handläggning av bygglovärenden, har tillgång till en mängd styrdokument, utredningar, remissorgan m.m. Exempel på frekvent nyttjade underlag är *kommunens översiktsplan, I Roslagen, Kulturhistoriska miljöer i Österåker* samt *Kulturmiljöprogram för Svinninge*.

Till detta kommer att, i samband med lämplighetsprövning av inkomna bygglovansökningar, en regelmässig kontroll sker mot det fornminnesregister som tillhandahålls av Riksantikvarieämbetet (Fornsök).

Av ovan beskrivet följer att samhällsbyggnadsförvaltningen finner det lämpligt att föreslå byggnadsnämnden att föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad, i den del denna avser byggnadsnämnden ansvarsområde, med förklaringen att efterfrågad bevakning regleras i tillämplig lagstiftning.

2013-10-28

Roslagspartiets motion nr 19 ställd till kommunfullmäktige i Österåker - Vård av kultur- & fornminnen - Ansvarsdelegering & vårdplan

Motion till Kommunfullmäktige i Österåkers kommun

I Österåker finns ett stort antal fornminnen, ca 800 enligt Riksantikvarieämbetets fornsök på nätet.

Av dessa utgör ca 290 st. gravfält eller enskilda gravar där personer i en forntida maktelit är begravda. Dessa platser ska enligt Fornminneslagen (1988:950) aktas och vårdas. I lagens andra kapitel står:

6 § Det är förbjudet att utan tillstånd enligt detta kapitel rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Exploatering/Teknik/Mät gav 2008 Taggen AB i uppdrag att inventera och upprätta en åtgärdsplan för de 90 objekt de inventerade.

För att säkerställa att inga gravar förstörs genom byggnation, skogshantering eller på annat sätt genom oförstånd skadas, yrkar jag:

- 1 Att beslut tas om att Kultur- och Utbildningsnämnden (KUN) har ansvar för att budgetera och beställa vård av kommunens kultur- och fornminnen samt att regelbundet inventera dessa.
- 2 Att klargöra att Byggnadsnämnden (BN) skall bevaka att vederbörlig hänsyn tas till kända kultur- fornminnen vid planarbete och i bygglovsärenden.
- 3 Att KUN får i uppdrag att beställa inventering av samtliga kvarvarande oinventerade fornlämningar inom kommunen.
- 4 Att KUN får i uppdrag att upprätta och budgetera en rullande vårdplan för samtliga fornminnen och kulturminnen inom kommunen.

För Roslagspartiet

Peter Nummert